THE Art OF Ruling

Pe Arte de Gobernación - Gobernabilidad Política rehegua

Kuatiañe’ẽ Aristeas rembiapokue

Pe rréi orresivi pe rrespuésta aprobación reheve ha oporandu pe ótrope: ‘¿Mba’épa pe kalifikación iñimportantevéva ogoverna hag̃ua?’. ‘Oñemantene haguã ijehe’, ombohovái, ‘oñemosãsõ haguã soborno-gui ha opractica haguã sobriedad hetave parte hekove pukukue, omomba'e haguã tekojoja opa mba'e ári, ha oñemoangirũ haguã kuimba'ekuéra ko'ãichagua ndive’. ¡Ñandejára ningo avei, ohayhu tekojoja! Aristías kuatiañe’ẽ 8:12-13-pe

Pe rréi ohechauka oñemoĩha peteĩ ñe’ẽme ha he’i ótrope: ‘¿Mba’épa pe rréi iñimportantevéva?’. Ha ha’e ombohovái: ‘Ojegoverna porã hag̃ua ha ani hag̃ua ojegueraha vai umi mba’erepy térã herakuãitévare umi mba’epota inmoderado térã naiporãivape, péicha ha’e hína pe tape añetegua redesidi hag̃ua rrerrasona porãramo pe mba’e’. Opa mba'e peikotevẽva ha'e pende mba'e, ha Ñandejára ndoikói tekotevẽgui ha ipy'aporã. ¡Pene pensamiento toiko pendehegui peteĩ kuimba’e, ha ani peipota heta mba’e ha katu umi mba’e oñeikotevẽva añoite pegoverna hag̃ua! Aristías kuatiañe’ẽ 8:15-16-pe

Pe ára oúvape ojehechakuaa avei upe arreglo, ha pe rréi ojuhúvo oportunidad oporandu hag̃ua umi kuimba’épe, ocuestiona peteĩha umi hembývape ambue interrogatorio-rã, ¿Mba’épa pe forma de gobierno ijyvatevéva? Ha ombohovái: ‘Ojegoverna ha ani hag̃ua ojegueraha umi impulso rupive’. Enterove yvypóra ningo oreko peteĩ cierto doblado natural de mente. Oiméne la mayoría kuimba’ekuéra oreko inclinación tembi’u ha bebida ha placer gotyo, ha umi rréi oreko inclinación adquisición territorio ha tuicha renombre gotyo. Péro iporã oĩ moderación opa mba’épe. Aristías kuatiañe’ẽ 8:26-27-pe

Pe rréi ome’ẽ peteĩ recepción py’aporãme pe kuimba’épe ha oporandu pe oúvape ombohovái hag̃ua pe porandu, mba’éichapa ikatu ojehekýi peteĩ tekove ndahasýiva ha vy’arãgui? Ha ombohovái: ‘Imandu’áramo tapiaite ha’eha peteĩ império tuicháva ruvicha ha hetaiterei hénte jára, ha iñakã ndojepy’apýi va’erãha ótro mba’ére, síno, siémpre opensa va’erã mba’éichapa ikatu omotenonde porãve chupekuéra iporãve hag̃ua’. Oñembo’eva’erã avei Ñandejárape ani hag̃ua ojeheja rei mba’eveichagua deber’. Aristías kuatiañe’ẽ 9:17-18-pe

...‘¿Mba’éicha piko peteĩ kuimba’e ikatu ojejoko ani hag̃ua pe orgullo?’. Ha ombohovái: ‘Oñongatúramo joja ha imandu’áramo entéro okasiónpe ha’eha peteĩ kuimba’e ogovernáva kuimba’ekuéra ári’. Ha Ñandejára ohundi umi oñemomba’eguasúvape, ha omomba’eguasu umi ipy’aporãva ha iñumíldevape! Aristías kuatiañe’ẽ 9:45-46-pe

Mburuvicha guasu he’i ko kuimba’e avei oñe’ẽ porã hague, ha oporandu pe oúvape: Mávapepa ñamoĩva’erã gobernador ramo? Ha ha’e ombohovái: ‘Opavave ndocha’éiva umi mba’e vai ojapóvare, ha osegíva nde reko, ojapo hekojojáva ikatu hag̃uáicha osegi tapiaite héra porã’. Pórke péicha rejapo,

Rréi ipu’akapáva’, he’i, ‘ha Ñandejára ome’ẽ ndéve pe koróna tekojoja rehegua’. Aristías kuatiañe’ẽ 10:7-8-pe

Mburuvicha guasu ohasa sapy’ami omomba’eguasúvo ko kuimba’épe ha upéi oporandu ipahaitépe: Mba’épa pe mba’e tuichavéva ojehupytyva’ekue oisãmbyhývo peteĩ imperio? Ha ombohovái: ‘Umi poguýpe oiko meme va’erã peteĩ estado de paz-pe, ha pya’e ojejapo va’erã hustísia umi káso ojodiskuti jave’. Aristías kuatiañe’ẽ 10:23-24-pe

Pentateuco rehegua

Che aikuaágui chupe, omandataha ita'yrakuérape ha hogayguakuérape, ha oñangarekóta Ñandejára rape rehe, ojapo haguã tekojoja ha tekojoja. Tupã ogueru haguã Abrahán rehe umi mba'e he'iva'ekue hese. Génesis 18:19 -pe

Reme'ẽta opa tetã apytégui kuimba'e ikatupyrýva, okyhyjéva Tupãgui, kuimba'e añetegua, ndocha'éiva mba'epochy rehe. ha emoĩ hi'arikuéra ko'ãichagua mburuvicha, ha centenar ruvicha, cincuenta ruvicha ha diez ruvicha: Ha tohusga hikuái tavayguakuérape opa ára, ha oikóta, opa mba'e tuicháva oguerúta ndéve, ha katu opa mba'e michĩva ha'ekuéra ohusgáta: upéicha ifacilvéta ndéve g̃uarã, ha ha'ekuéra ogueraha nendive pe mba'e pohýi. Éxodo 18:21-22 -pe

Ani remombe'u japu, ani remoĩ nde po iñañáva ndive, ha'e haguã testigo hekojojáva. Ani remoirũ aty guasúpe rejapo hag̃ua ivaíva; ani reñe'ẽ peteĩ mba'ére remboyke haguã heta rapykuéri oity haguã huísio: Ani rembohovake peteĩ kuimba'e mboriahúpe hembiasápe. Ani rembohory nde mboriahúpe hembiapópe. Eñongatu mombyry peteĩ mba'e japúgui; ha ani rejuka umi hekopotĩva ha hekojojávape, che ndahustifikamo’ãigui umi iñañávape. Éxodo 23:1-3,6-7-pe

Ani pejapo tekovai pehusgávo, ani pemomba'e mboriahúpe ha pemomba'e guasu ipu'akapávape. Aníke pejapo tekovai pehusgávo, pe yvýre, pehẽngue ha peme'ẽme. Levítico 19:15,35-pe

Pegueraha umi iñarandúva, iñarandúva ha ojekuaáva pende ñemoñare apytépe, ha amoĩta chupekuéra pende ruvicha. Upe jave ajerure pende juez kuérape ha ha'e: Pehendu mba'épa oiko pende ryke'y kuéra apytépe, ha pehusga hekopete peteĩ teĩ ha iñermáno ha ambue tetã ambueguápe oĩva hendive. Ani pemomba'e umi tapichápe huísiope; ha katu pehendúta michĩva ha avei tuichavéva; ndapekyhyjemo’ãi yvypóra rovagui; Tupã mba'égui pe huísio, ha pe mba'e hasyetereíva peẽme guarã, pegueru chéve ha ahendu. Deuteronomio 1:13,16-17-pe

Ko'ágã Israel, ehendu umi tembiapoukapy ha tembiapoukapy che pombo'éva, pejapo haguã, peikove haguã ha peike ha pejagarra pe yvy Ñandejára pende ru ypykue Jára ome'ẽva peẽme. Deuteronomio 4:1 -pe

Ha'e ohusga ityre'ỹva ha viuda-pe, ha ohayhu pe extranjero-pe, ome'ẽvo chupe tembi'u ha ao. Deuteronomio 10:18 -pe

Nde ñemoñare tuichakue javeve, Tupã nde Jára ome'ẽva ndéve mburuvicha ha mburuvichakuéra. Ani rembojovake pe huísio; Ani remomba'e umi tapichápe ha ani regueraha jopói, peteĩ jopói omohesatũgui umi iñarandúva resa ha ombojere umi hekojojáva ñe'ẽ. Deuteronomio 16:18-19 -pe

Upéi oguapy vove mburuvicha guasu guapyhápe, ohai chupe peteĩ kuatiañe'ẽme ko léi kuatiañe'ẽme umi pa'i levíta kuéra renondépe, ha omoñe'ẽta ipype oikove aja pukukue, ikatu haguã okyhyje

Ñandejára Ijáragui, ojapo haguã opa mba'e ko léi ha ko'ã léi he'íva, ani haguã oñemomba'e ikorasõ joyke'y kuéra, ha ani haguã ojere tembiapoukapygui, akatúa térã ijasu gotyo, ha'e ha ita'yra kuéra Israel mbytépe ipukuve haguã ára irreino-pe. Deuteronomio 17:18-20 -pe

Ani rembotavy pe huísio tetã ambuegua, ni ityre'ỹvape; ni pejagarra peteĩ viúda ao pepromete hag̃ua: Deuteronomio 24:17

Oĩramo ñorairõ kuimba'ekuéra apytépe, ha ou ramo huísiope, umi hue kuéra ohusga haguã chupekuéra; upéi hekojojáta hikuái umi hekojojávape, ha okondenáta umi iñañávape. Deuteronomio 25:1 -pe

Toñemaldesi pe ombyaíva pe huísio umi extranhéro, ityre'ỹva ha viúdape. Ha opavave he'íta: "Amén!" Deuteronomio 27:19 -pe

Tembiasakue

Upevére Ñandejára omopu'ã hue kuéra, ha'e kuéra oipe'a chugui kuéra umi omondava'ekue chupe kuéra poguýgui. Jueces 2:16 -pe

Che py'a aime Israel sãmbyhyhára kuéra rehe, oñekuave'ẽva'ekue ipy'aite guive tavayguakuéra apytépe. Pemomba'e guasu andejrape. Jueces 5:9 -pe

David oisãmbyhy opa Israel guápe. ha David ojapo huísio ha hustísia opa itavayguakuérape. 2 Samuel 8:15 -pe

Israel Jára he'i, Ita Israelgua he'i chéve: Pe oisãmbyhýva yvypórape, hekojojáva'erã ha ogovernáva Tupãgui kyhyjépe. Ha ha'e oikóta pyhareve resapeicha, kuarahy osẽ vove, peteĩ ko'ẽ arai'ỹre; pe kapi'ipe hũva osẽháicha yvýgui omimbi porã rupi oky rire. 2 Samuel 23:3-4 -pe

Ha ko'ágã, Tupã che Jára, remoĩ ne rembiguái ruvicha guasu ramo che ru David rendaguépe, ha che mitã'imínte, ndaikuaái mba'éichapa asẽ térã aike.Ha ne rembiguái oĩ ne retãygua reiporavova'ekue apytépe, peteĩ tetã guasu, ndaikatúiva ojeipapa ha ndaikatúi ojeipapa hetaiterei haguére. Eme'ẽ ne rembiguái py'a porã ohusga haguã ne retãme, ahechakuaa haguã iporãva ha ivaíva. Upe ñe'ẽ ombovy'a Ñandejárape, Salomón ojerure haguére ko mba'e. Tupã he'i chupe: —Nde rejerure haguére ko mba'e ha nerejeruréi nde rekove pukukue. ni nerejeruréi mba'erepy ndejupe g̃uarã, ni nerejeruréi ne enemigokuéra rekove; ha katu rejerure ndejupe entendimiento rehechakuaa hag̃ua huísio; Péina ápe, ajapo ne ñe'ẽ he'iháicha: péina ápe, ame'ẽ ndéve peteĩ korasõ iñarandu ha iñaranduva; upéicha rupi ndaipóri va'ekue ndeichagua ne mboyve, ha nde rire nopu'ãmo'ãi ndeichagua. 1 Reyes 3:7-12 -pe

Ha opa Israelgua ohendu pe huísio mburuvicha guasu ohusga vaekue. ha okyhyje hikuái mburuvicha guasúgui, ohechágui Tupã arandu oĩha ipype, ojapo haguã huísio. 1 Reyes 3:28 -pe

Ha reguata ramo che renondépe, nde ru David oguata haguéicha, nde py'a potĩ ha hekojojáva, rejapo haguã opa mba'e ha'eva'ekue ndéve, ha reñongatúramo che rembiapoukapy ha che rembiapoukapy: Upérõ amopyendáta nde rréino guapyha Israel ári opa ára g̃uarã, apromete haguéicha nde ru David-pe, ha'évo: "Ndaikatúi ndofalta peteĩ kuimba'e oĩva mburuvicha guasu guapyhápe Israel. 1 Reyes 9:4-5 -pe

Ovy'a ne kuimba'e, ovy'a ko'ã ne rembiguái oñembo'ýva ne renondépe ha ohendúva ne arandu. Toñemomba'e guasu Tupã nde Jára, nde vy'apavẽ nemoĩ haguére Israel guapyhápe, Ñandejára ohayhu haguére Israel guápe opa ára g̃uarã, upévare nemoĩ mburuvicha guasúrõ, rejapo haguã tekojoja ha tekojoja. 1 Reyes 10:8-9 -pe

Jeroboam katu ipu'akapáva, ha Salomón ohechávo pe mitãrusu omba'apoha, omoĩ chupe mburuvicha guasu José rógape. 1 Reyes 11:28 -pe

Upémarõ David oisãmbyhy opa Israel guápe, ha ohusga ha hekojoja opa ipuévlo apytépe. 1 Crónicas 18:14 -pe

Upérõ reñatende porãta, reñatende ramo rekumpli haguã umi léi ha tembiapoukapy Ñandejára he'iva'ekue Moiséspe Israel rehe. ani pekyhyje, ni peñemondýi. 1 Crónicas 22:13 -pe

Hi'arive amopytãta irreino opa ára guarã, ha'e ojapóramo tapiaite che rembiapoukapy ha che rembiapoukapy, ko'ãgaguáicha. 1 Crónicas 28:7 -pe

David ra'y Salomón imbarete irréinope, ha Tupã Ijára oĩ hendive ha omomba'eguasueterei chupe. 2 Crónicas 1:1 -pe

Eme'ẽ chéve arandu ha arandu, ikatu haguã asẽ ha aike ko'ã tetã renondépe. Upéi Tupã he'i Salomónpe:—Nderejeruréigui mba'e repy, mba'e repy ha nemomba'eguasúva, ha nerejerurréi gueteri tekove puku. ha katu rejerure arandu ha arandu ndejehegui, rehusga hagua che tavayguakuérape, che amoĩva'ekue hese rréi: Arandu ha mba'ekuaa oñeme'ẽ ndéve; ha ame'ẽta ndéve mba'erepy, ha mba'erepy, ha ñemomba'eguasu, ni peteĩva umi rréi ndoguerekóiva'ekue ne mboyve, ha ndaiporimo'ãi nde rire upéicha. 2 Crónicas 1:10-12 -pe

Salomón odesidi omopu'ãtaha peteĩ óga Tupã rérape guarã ha peteĩ óga imburuvicha guasúpe guarã. Huram he'i avei: "Toñemomba'e guasu Ñandejára Israel Jára, ojapova'ekue yvága ha yvy, ome'ẽva'ekue mburuvicha guasu Davídpe peteĩ ta'ýra iñarandu ha iñaranduva, omopu'ã haguã óga Ñandejárape guarã, ha peteĩ óga imburuvicha guasúpe guarã. 2 Crónicas 2:1,12-pe

Ha nde katu, reguata ramo che renondépe, nde ru David oiko haguéicha, ha rejapo opa mba'e che ha'eva'ekue ndéve, ha rekumplíta che rembiapoukapy ha che rembiapoukapy. Upéi amombaretéta ne rréino guapyha, ajapo haguéicha peteĩ ñe'ẽme nde ru David ndive, ha'évo: "Ndaipóri mo'ãi nderehe peteĩ kuimba'e oisãmbyhýva Israel retãme." 2 Crónicas 7:17-18 -pe

Toñemomba'e guasu Tupã nde Jára, ovy'a va'ekue nderehe nemoĩvo itrónope, ha'e haguã mburuvicha guasu Tupã nde Járape guarã, nde Jára ohayhúgui Israel-pe, omopyenda haguã chupekuéra opa ára guarã, upévare ha'e nemoĩ mburuvicha guasúrõ hese kuéra, rejapo haguã tekojoja ha tekojoja. 2 Crónicas 9:8 -pe

Ha he'i hue kuérape: —Peñangarekóke mba'épa pejapo, ndapehusgái yvypóra rehehápe, ha'e uvei Ñandejára, penendive oporohusga jave. Upévare ko'ágã pekyhyje Ñandejáragui. peñangarekóke ha pejapo, ndaipórigui mba'e vai Tupã ñande Jára ndive, ni pemomba'e umi tapichápe, ni pejopói mba'eve. 2 Crónicas 19:6-7 -pe

Tove ko Tupã róga rembiapo; tomopu'ã hendaguépe ko Tupã róga sãmbyhyhára ha judío ruvicha kuéra. Esdras 6:7 -pe

Esdras ombosako'íma kuri ipy'a oheka haguã Ñandejára rembiapoukapy, ha ojapo haguã ha ombo'e haguã Israel-pe umi tembiapoukapy ha tembiapoukapy. Esdras 7:10 -pe

Ha nde, Esdras, nde Tupã arandu, nde pópe, emoĩ magistrado ha juez-kuéra, ikatu haguã ohusga opa tavayguakuérape oĩva ysyry mboypýri, opavave oikuaáva nde Tupã rembiapoukapy. ha pembo’e umi ndoikuaaívape. Ha oimeraẽ ndojaposéiva nde Tupã rembiapoukapy, ha mburuvicha guasu rembiapoukapy, tojehusga pya'e hese, taha'e omano haguã, térã oñemosê haguã, térã ojepe'a haguã mba'erepy, térã ka'irãime. Esdras 7:25-26 -pe

Che ryke'y Hanani ha Ananías mburuvicha guasu omanda Jerusalén rehe, ha'e niko peteĩ kuimba'e jeroviaha ha okyhyjégui Tupãgui hetavévagui. Nehemías 7:2 -pe

Mardoqueo judío oĩ mburuvicha guasu Asuero ykére, ha tuicha judío kuéra apytépe, ha oguerohory ijoyke'y kuéra apytépe, ohekávo hetãygua mba'erepy ha oñe'ẽ py'aguapýpe opa iñemoñarekuérape. Ester 10:3 -pe

Jaiporavo ñandéve tekojoja: jaikuaa ñande apytépe mba'épa iporã. Job 34:4 -pe

Salmos

Ñandejára katu opytáta opa ára g̃uarã, ha'e ombosako'i itróno ohusga haguã. Ha ha’e ohusgáta tekojojápe ko yvy ape ári, hekojojápe oporohusgáta tavayguakuérape. Salmo 9:7-8 -pe

Ha'e ohayhu tekojoja ha tekojoja, ko yvy henyhẽ Ñandejára mba'eporãgui. Salmo 33:5 -pe

Tovy'a tetã Tupã ha'éva Ñandejára; ha tavayguakuéra ha’e oiporavova’ekue imba’erepyrã. Salmo 33:12 -pe

Ñandejára ohayhu pe huísio, ha ndohejái umi imarangatúvape. ha'e kuéra oñeñongatu opa ára guarã, ha iñañáva ñemoñare katu oñehundipáta. Hekojojáva juru oñe'ẽ arandu ha iñe'ẽ oñe'ẽ huísio rehe. Salmo 37:28,30-pe

Tupã, eme'ẽ mburuvicha guasúpe ne rembiapoukapy ha ne reko joja mburuvicha guasu ra'ýpe. Ha'e ohusgáta tekojojápe ne tavayguakuérape, ha ne mboriahúpe tekojojápe. Ha'e ohusgáta tetã mboriahúpe, osalváta umi oikotevẽva ra'ykuérape, ha omboja'óta pe oporojukávape. Salmo 72:1-2,4-pe

Pedefende mboriahu ha túva ỹre: pejapo tekojoja umi ohasa asýva ha oikotevêvape. Pemosãsõ imboriahúva ha oikotevẽvape: peipe'a chuguikuéra iñañáva pógui. Salmo 82:3-4 -pe

Tekojoja ha tekojoja ha'e nde guapyha renda, poriahuvereko ha añetegua ohóta nde rova renondépe. Salmo 89:14 -pe

Teko jojápe katu ojevýta tekojojápe, ha opavave ipy'aporãva osegíta. Salmo 94:15 -pe

Arai ha pytũmby oĩ ijerére, tekojoja ha tekojoja ha'e pe oikoha itrónope. Salmo 97:2 -pe

Mburuvicha guasu mbarete ohayhu avei huísio; nde remoĩ tekojoja, rejapo huísio ha tekojoja Jacob-pe. Salmo 99:4 -pe

Ñandejára ojapo tekojoja ha ohusga opavave ojejopy vaívape. Salmo 103:6 -pe

Ovy'a umi oñangarekóva huísio rehe, ha opa ára ojapóva tekojoja. Salmo 106:3 -pe

Ipo rembiapokue ha'e añetegua ha huísio; opa hembiapoukapykuéra oĩ segúro. Salmo 111:7 -pe

Che aiporavo pe tape añetegua, amoĩ che renondépe ne rembiapoukapy. Embo'e chéve aikuaa porã ha aikuaa porã, che arovia haguére ne rembiapoukapykuéra. Ahura ha ajapóta, ajapotaha ne rembiapoukapy hekojojáva. Che ajapo tekojoja ha tekojoja, ani chereja umi che oporojopývape. Salmo 119:30.66.106.121-pe

Ovy'a pe oguerekóva pytyvõrã Jacob Járape, ha'e oha'arõva Ñandejára Ijára, ojapova'ekue yvága, yvy, yguasu ha opa mba'e oĩva ipype. Ñandejára opoi umi preso-pe: Salmo 146:5-7

Proverbios rréi Salomón rehegua

Israel ruvicha guasu Salomón David ra'y ñe'ẽpoty. Oikuaa haguã arandu ha mbo'epy; ohechakuaa haĝua umi ñe'ẽ entendimiento rehegua; Ohupyty haguã mbo'epy arandu, tekojoja ha tekojoja, ha tekojoja rehegua; Ome'ê haguã sutilidad umi simple-pe, mitãrusu-pe conocimiento ha discreción. Proverbios 1:1-4 -pe

Ñandejára ome'ẽ arandu, ijurúgui osẽ arandu ha arandu. Ha'e omoĩ arandu porã umi hekojojávape guarã, ha'e peteĩ mba'e ojokóva umi oguata porãvape guarã. Oñongatu huísio rape, ha oñongatu imarangatúva rape. Upéi reikuaáta tekojoja, tekojoja ha tekojoja; heẽ, opa tape porã. Proverbios 2:6-9 -pe

Ñandejára kyhyje ningo ndaija'éi ivaívare, che ndacha'éi pe ñemomba'e guasu, iñemomba'eguasúva, ha tape ivaívare ha ijuru pochy rehe. Ñe'ẽmondo che mba'e, ha arandu porã: Che aikuaa porã; Che areko mbarete. Che rupi oisãmbyhy mburuvicha guasu ha mburuvicha kuéra odesidi tekojoja. Che rupi oisãmbyhy mburuvichakuéra, ha mburuvicha kuéra, opavave hue kuéra ko yvy ape ári. Proverbios 8:13-16 -pe

Umi ikyre'ỹva po ogueraháta mburuvicha, ha ikangyva katu ojehepyme'ẽta. Proverbios 12:24 -pe

Peteĩ sentencia divina oĩ pe rréi jurúpe: ijuru ndojapói pe huísio. Mburuvicha guasu kuéra oporombojeguarúva ojapo ivaíva, pe tróno oñemopyenda tekojojápe. Umi juru hekojojáva ha'e umi mburuvicha guasu vy'a; ha ohayhu hikuái pe oñe'ẽ porãvape. Proverbios 16:10,12-13 rehegua

Pe ipochy mbeguevéva, iporãve umi ipu'akapávagui; ha pe oisãmbyhýva ijespíritu, pe ojagarrávagui peteĩ táva. Proverbios 16:32 -pe

Peteĩ kuimba'e iñañáva oipe'a peteĩ jopói ijyvagui ombojere haĝua umi tape ojehusga haĝua. Proverbios 17:23 -pe

Naiporãi jaasepta pe iñañáva persona, ñamombo umi hekojojávape huísiope. Proverbios 18:5 -pe

Mburuvicha guasu oguapýva huísio guapyhápe, omosarambi opa mba'e vai hesa rupive. Proverbios 20:8 -pe

Mburuvicha guasu iñarandúva omosarambi umi iñañávape, ha ogueraha hi'ári pe rruéda. Proverbios 20:26 -pe

Poriahuvereko ha añetegua oñongatu mburuvicha guasúpe, ha iguapyha oñemombarete poriahuvereko rupive. Proverbios 20:28 -pe

Ñandejára oguerohoryve jajapo haguã hustísia ha huísio, mymbajuka rangue. Umi iñañáva ñemonda ohundíta chupekuéra; ndojaposéigui hikuái huísio. Proverbios 21:3,7-pe

Ovy'a umi hekojojávape ojapo haguã huísio, ha oñehundíta umi hembiapovai apohápe. Proverbios 21:15 -pe

Ko'ã mba'e iñarandúva mba'e avei. Naiporãi ñamomba'e umi persónape jahusga jave. Pe he'íva iñañávape: "Nde niko hekojojáva. chupe tavayguakuéra omaldesíta, tetãnguéra ombojeguarúta chupe: Ha katu umi omongavaju chupe ovy'áta, ha oúta hi'arikuéra peteĩ jehovasa porã. Proverbios 24:23-25 -pe

Pe ndoikóiva ijespíritu rehe ogovernáva, ojogua peteĩ táva oñembyaívape ha ndorekóiva murálla. Proverbios 25:28 -pe

Umi iñañáva noñandúi mba'épa ohusga, ha umi ohekáva Ñandejárape katu oikuaa opa mba'e. Proverbios 28:5 -pe

Peteĩ león okororõvaicha, ha peteĩ oso opyrũva mombyry; upéicha avei peteĩ mburuvicha aña tetã mboriahu ári. Proverbios 28:15 -pe

Umi hekojojáva oguereko jave mburuvicha, tetãygua ovy'a, iñañáva katu oisãmbyhy jave, tetã oñembyasy. Proverbios 29:2 -pe

Mburuvicha guasu oporohusga rupi omopyenda pe tetã, ha pe ohupytýva jopói katu oity. Proverbios 29:4 -pe

Peteĩ mburuvicha ohendúramo japu, opavave hembiguaikuéra iñaña. Proverbios 29:12 -pe

Mburuvicha guasu ohusgáva mboriahúpe jeroviahápe, itróno oñemopyendava'erã opa ára g̃uarã. Proverbios 29:14 -pe

Heta oheka mburuvicha favor; Tupã Ñandejáragui ou ha'e peteĩ tekojoja. Proverbios 29:26 -pe

Ndaha'éi mburuvicha guasúpe guarã, Lemuel, ndaha'éi mburuvicha guasu kuérape guarã hoy'u haguã víno; ni umi mburuvicha kuéra oka'úvape guarã: Ani haguã hoy'u, hesarái pe léigui, ha ombotavy mba'eve umi ohasa asývape. Proverbios 31:4-5 -pe

Eipe'a nde juru umi iñe'ẽngúvape guarã opa umi oñenombrava'ekue ñehundirã rehehápe. Eipe'a nde juru, ehusga hekopete ha eñe'ẽ mboriahu ha oikotevẽva rehe. Proverbios 31:8-9 -pe

Ha hi’arive ahecha kuarahy guýpe pe huísio renda, oĩha upépe tembiapovai; ha tekojoja renda, upe tekovai oe uppe. Che ha'e che py'apýpe: Tupã ohusgáta hekojojáva ha iñañávape. Eclesiastés 3:16-17 -pe

Rehecháramo mboriahu kuéra jejopy ha tekojoja ha tekojoja peteĩ tetãvore'ípe, ani reñesorprende ko mba'ére. ha oĩ yvateve chuguikuéra. Eclesiastés 5:8 -pe

Oñongatúva tembiapoukapy noñandúi mba'eve ivaíva, ha iñarandúva korasõ ohechakuaa ára ha tekojoja. Opa mba'épe guarã oîgui tiempo ha huísio, upévare tuicha hi'ári yvypóra jehasa'asy. Eclesiastés 8:5-6 -pe

Profeta-kuéra

Eaprende rejapo porã hag̃ua; peheka huísio, pembopiro’y umi ojejopývape, pehusga umi imitãvape, pejerure pe viúda reheháре. Isaías 1:17 -pe

Heñói niko ñandéve peteĩ mitã, oñeme'ẽ ñandéve peteĩ ta'ýra, ha pe gobernación oĩta ijyva ári, ha héra oñembohérata Ijojaha'ỹva, Consejero, Tupã ipu'akapáva, Túva opa'ỹva, Py'aguapy ruvicha. Igoviérno ha py’aguapy oñembohetavévo ndaiporimo’ãi ipaha, David apyka ha irreino ári, omohenda hag̃ua chupe, ha omopyenda hag̃ua huísio ha tekojoja reheve ko’ág̃a guive tapiaite peve. Ñandejára ipu'akapáva kyre'ỹ ojapóta upéva. Isaías 9:6-7 -pe

Ai umi odecretáva tekojoja'ỹva, ha umi ohai va'ekue ñembyasy ha'ekuéra he'iva'ekue; Amboyke haguã umi oikotevẽvape huísiogui, ha aipe'a haguã derecho che retãygua mboriahúgui, ikatu haguã umi viuda ha'e ipópe, ha omonda haguã umi ityre'ỹvape! Isaías 10:1-2 -pe

Ha poriahuverekópe pe tróno oñemopyenda vaerã, ha oguapýta hi'ári añeteháре David rógape, ohusgávo ha oheka huísio ha pya'e tekojoja. Isaías 16:5 -pe

Péina ápe, peteĩ rréi oisãmbyhýta tekojojápe, ha mburuvichakuéra oisãmbyhýta huísiope. Isaías 32:1 -pe

Péicha he'i Ñandejára: “Peñangarekóke pe hustísia rehe ha pejapo tekojoja, hi'aguĩmagui che salvasiõ ha ojekuaa haguã che reko joja. Isaías 56:1 -pe

Ha ehura: “Ñandejára oikove, añeteháре, huísio ha tekojojápe. ha tetãnguéra ojehovasáta hese, ha hese oñemomba’eguasúta. Jeremías 4:2 -pe

Pe oñemomba'eguasúva toñemomba'eguasu ko mba'ére, ha'e oikuaa ha chekuaa, che ha'eha Ñandejára che mborayhu, ambojovake ha tekojojáva, ko yvy ape ári, ko'ã mba'e che avy'a, he'i Ñandejára. Jeremías 9:24 -pe

David rogaygua, péicha he'i Ñandejára. Pembojovake ko'ẽmbotávo, ha peipe'a pe oporomondýivape pe oporojukáva pógui, ani haguã che pochy ogue tataicha ha okái avave ndaikatúi ombogue, pene rembiapo vaikuére. Jeremías 21:12 -pe

Péicha he'i Ñandejára; Pembojovake ha pejapo tekojoja, ha peipe'a umi mba'e oipyhývape pe oporojukáva poguýgui, ha ani pejapo ivaíva, ani pejapo ivaíva umi extranhéro, tyre'ỹva, térã viúda rehe, ha ani peñohẽ tuguy inocente ko'ápe. Jeremías 22:3 -pe

Oguahẽta ára, he'i Ñandejára, amopu'ãtaha David-pe peteĩ Rakã hekojojáva, ha peteĩ Mburuvicha guasu oisãmbyhýta ha oñakãrapu'ãta, ha ojapóta tekojoja ha tekojoja ko yvy ape ári. Jeremías 23:5 -pe

Umi ára, ha upe jave, ajapóta pe tekojoja Rakã okakuaa haguã David peve; ha ojapóta huísio ha tekojoja upe tetãme. Jeremías 33:15 -pe

Pe nome'ẽiva'ekue usura, ha nome'ẽiva mba'eve, oipe'ava'ekue ipo tembiapovaigui, ojapo huísio añetegua yvypóra ha yvypóra apytépe, Oguata che rembiapoukapy rupi, ha oñongatu che juiciokuéra, ojapo haĝua añeteháp̃e; ha'e hekojoja, katuete oikovéta, he'i Tupã Ñandejára. Ezequiel 18:8-9 -pe

Péicha he'i Ñandejára Jára; Peẽ Israel ruvicha kuéra, peipe'a violencia ha mba'e pohýi, ha pejapo huísio ha tekojoja, peipe'a pene rembiguái che retãyguakuéragui, he'i Tupã Ñandejára. Ezequiel 45:9 -pe

Upévare, O rréi, tojeguerohory che ñe'ẽme'ẽ, ha eipe'a nde angaipa tekojojápe, ha ne rembiapovaikuéra reiporiahuverekóvo mboriahúpe; ikatúramo ha'e peteĩ nde py'aguapy ipukúva. Ko'ágã che Nabucodonosor amomba'eguasu ha amomba'eguasu ha amomba'eguasu Rréi yvagapegua, opa hembiapokue añetegua, ha hape oporohusgáva, ha umi oguatáva oñemomba'eguasúvape ha'e ikatu omomichĩ. Daniel 4:27,37-pe

Upérõ mburuvicha guasu Dario ohai peteĩ kuatiañe'ẽ opa tetã, tetã ha ñe'ẽnguérape oikóva ko yvy ape ári. Py'aguapy toñembohetave peẽme. Amoĩ peteĩ tembiapoukapy: Opa che rréinope yvyporakuéra oryrýi ha okyhyje Daniel Jára renondépe, ha'égui Tupã oikovéva ha opytáva opa ára g̃uarã, ha irréino noñehundimo'ãiva, ha igoviérno opytáta ipahaite peve. Ha'e omosãsõ ha osalva, ha ojapo techaukaha ha milagro yvága ha yvy ape ári, ha'e oipe'a Daniel-pe leõ poguýgui. Daniel 6:25-27 -pe

Upévare, ejevy nde Jára rendápe, eñangareko poriahuvereko ha tekojoja rehe, ha eha'arõ meme nde Tupãme. Oseas 12:6 -pe

Pembojeguaru pe ivaívare, pehayhu umi iporãvape, ha pembojovake pe okẽme, ikatu Tupã Ñandejára ipu'akapáva oiporiahuvereko José hembývape. Pe huísio katu toguejy y guáicha, ha tekojoja tosyry peteĩ ysyry ipu'akapávaicha. Amós 5:15,24 -pe

Péicha he'i Ñandejára ipu'akapáva: Pembojovake añete ha peiporiahuvereko ha peiporiahuvereko iñermánope. ha avave pende apytépe ani oimo'ã mba'evai ijoyke'y rehe pene korasõme. Zacarías 7:9-10 -pe

Ko'ãva ha'e umi mba'e pejapova'erã; Peteĩteĩ peñe'ẽ añeteha pende rapicháp̃e; pejapo pe huísio añetegua ha py'aguapýpe pende rokẽme: Ha avave pende apytépe ani peimo'ã ivaíva pene korasõme hapicha rehe; ha ani pehayhu pe juramento japu, opa ko'ã mba'e che ndacha'éigui, he'i Ñandejára. Zacarías 8:16-17 -pe

Evangelio-kuéra

Jesús katu he'i: —Peheja mitã mimi ha ani pembotove chupekuéra ou che rendápe. Mateo 19:14 -pe

¿Máva piko pe tembiguái jeroviaha ha iñarandúva, ijára omoĩva'ekue hogapýpe, ome'ẽ haguã chupekuéra tembi'u hi'araitépe? Añetehápe ha'e peẽme, omoĩtaha chupe mburuvicha opa mba'e oguerekóvare. Mateo 24:45,47-pe

Ijára he'i chupe:—Rejapo porã, nde tembiguái porã ha jeroviaha. Ijára he'i chupe:—Rejapo porã, tembiguái porã ha jeroviaha. mbovy mba'ére rejerovia, che romoĩta mburuvicha heta mba'ére: eike nde ruvicha vy'ápe. Mateo 25:21,23-pe

Jesús ohenói chupekuéra hendápe ha he'i chupekuéra: Peẽ peikuaa umi tetã ambuegua oisãmbyhýva oisãmbyhyha chupe kuéra. ha umi tuichavéva oipuru autorida hi'arikuéra. Ha katu ndaha'emo'ãi upéicha pende apytépe, pe tuicha oipotáva pende apytépe, ha'éta pene rembiguái. Yvypóra Ra'y jepe ndoúi oservi haguã chupe, ou haguãnte oservi haguã ha ome'ẽ haguã hekove rreskate ramo hetápe. Marcos 10:42-45 -pe

Ani pehusga pehechaháicha, pehusga uvei pe juicio hekojojáva. Ñande léi piko ohusga avavépe, ohendu mboyve chupe ha oikuaa mboyve mba'épa ojapo? Juan 7:24,51-pe

Umi kuatiañe'ẽ

Térã pe oporomokyre'ỹva, oñemoñe'ẽvo, pe ome'ẽva tojapo hendaitépe. pe oisãmbyhýva, kyre'ỹme; pe oiporiahuverekóva, vy'ápe. Romanos 12:8 -pe

Opavave ánga toñemoĩ ipoguýpe umi pu'aka yvatevéva poguýpe. Ndaipóri niko Tupã pu'aka ndaha'éiva Tupãgui. Oimeraẽva oñemoĩva pe pu'aka rehe, oñemoĩ Tupã rembiapoukapy rehe, ha umi oñemoĩva'ekue ohupytýta ñekondena. Umi mburuvicha ndaha'éi oporomondýiva tembiapo porãme, ivaívape katu. ¿Nderekyhyjéi piko pe pu'akagui? ejapo iporãva, ha reñemomba'eguasúta chupe. Ha katu rejapo ramo ivaíva, ekyhyje; ha'e ndoguerahái rei kyse puku, ha'égui Tupã rembijokuái, ovengáva ipochy haguã pe ivaívare. Romanos 13:1-4 -pe

Peñemoĩ opa yvypóra rembiapoukapy poguýpe Ñandejára rehehápe. Térã mburuvicha kuérape, ha'e omondoháicha okastiga haguã umi mba'evai apoha ha omomba'eguasúvo umi hembiapo porãvape. 1 Pedro 2:13-14 -pe

Apocrifa rehegua

Ñandejára omopu'ã pe persa ruvicha guasu Ciro espíritu, ha ha'e omombe'u opa irreino rupi, ha avei ohai: "Pérsa ruvicha guasu Ciro he'i; Israel Jára, Ñandejára ijyvatevéva, chemoĩ mburuvicha guasu ramo ko yvy ape ári, Ha omanda chéve amopu'ã haguã chupe peteĩ óga Jerusalénpe judíope. 1 Esdras 2:2-4 -pe

Ha avei omanda Sisinnes, Siria ha Fenice ruvicha, ha Satrabuzanes, ha iñirũnguéra, ha umi oñenombrava'ekue mburuvicha ramo Siria ha Fenicia-pe, toñangareko ani hag̃ua oñemboja upe tendápe, ha katu oheja Zorobabel, Ñandejára rembiguái, ha Judea sãmbyhyhára, ha umi hudío myakãhárape, omopu'ã hag̃ua Ñandejára róga upe tendápe. 1 Esrás 6:27 -pe

Esdras niko ikatupyryeterei, upévare ndohejái mba'eve Ñandejára rembiapoukapy ha tembiapoukapykuéragui, ombo'e uvei opa Israel-pe umi tembiapoukapy ha tembiapoukapy. 1 Esdras 8:7 -pe

Upéicha opa tetã omomba'eguasúta Ñandejárape, ha itavayguakuéra omombe'úta Tupã, ha Ñandejára omomba'eguasúta itavayguakuérape; ha opavave ohayhúva Ñandejára Tupãme añete ha tekojojápe ovy'áta, oiporiahuverekóvo ñande joyke'ykuérape. Tobit 14:7 -pe

Upe rire oiko chehegui che ruvicha heta tetã ári ha areko dominio opa mundo ári, ndaha'éi añemopu'ãva presunción che autoridad rehegua reheve, ha katu araha tapiaite tekojoja ha py'aporã reheve, aguereko propósito amohenda meme che sãmbyhyhárape peteĩ tekove kirirĩháme, ha ajapo che rréino py'aguapýpe, ha aipe'a ahasa hag̃ua umi costa paha peve, ambopyahu hag̃ua py'aguapy, opavave yvypóra oipotáva. Umi mba'e oñembojoapýva Ester 13:2 -pe

Upévare, peẽ mburuvicha kuéra, pehendu ha peikuaa porã. Peaprende, peẽ peiméva hués ko yvy rembe'ýpe. Pehendúke, peẽ peisãmbyhýva tetã nguéra, ha peñemomba'eguasu heta tetãre. Ñandejára ome'ẽgui peẽme pu'aka, ha pe Ijyvatevévagui, ha'e oñeha'ãta pene rembiapo ha ohesa'ỹijóva pene ñe'ẽ. Arandu Salomón 6:1-3-pegua

Upévare pe arandu rembipota ogueru peteĩ rréinope. Peẽ pevy'áramo apyka ha yvyra ruvichakuérare, peẽ tetã ruvicha guasu, pemomba'e arandu, peẽ pemanda haguã opa ára g̃uarã. Salomón arandu 6:20-21-pe

Pe mba'erepy ha'éramo peteĩ mba'e ojeipotava'erã ko tekovépe; mba'e piko ipirapire hetavéva arandugui, opa mba'e ojapóva? Ha pe prudencia omba'apóramo; Mávapa umi mba'e apytégui iñaranduvéva chugui? Ha peteĩ kuimba'e ohayhúramo tekojoja, hembiapo porã, ha'e ombo'e tekojoja ha tekojoja, tekojoja ha tekojoja. Arandu Salomón 8:5-7-pe

Pemosãsõ pe ohasa asývape pe oporojopy vaíva pógui; ha ani reñembotavy reguapy jave huísiope. Sirac 4:9 -pe

Pe mba'e apoha po rupive oñemomba'eguasúta, ha pe tetã ruvicha iñaranduva iñe'ẽ rehe. Sirac 9:17 -pe

Peteĩ hués iñarandúva ohekombo'éta ipuévlope; ha peteĩ kuimba'e iñaranduetéva goviérno oñemohenda porã. Tavaygua ruvicha ha'e guáicha ha'e voi, upéicha avei imburuvicha kuéra; ha mba'eichagua kuimba'epa pe tavaguasu ruvicha, péicha opavave oikóva ipype. Mburuvicha guasu iñarandu'ỹva ohundi itavayguakuérape; ha katu umi oisãmbyhýva iñarandu rupi ojeikóta pe tavaguasúpe. Sirac 10:1-3 -pe

Pe kyhyje Ñandejáragui oho ojehupyty mboyve autorida, ha katu pe asy ha orgullo ha'e pe perdida. Oñemomba'eguasúta kuimba'e guasu, hue ha potenta-kuéra; upéicharõ jepe ndaipóri avave ijapytepekuéra tuichavéva pe okyhyjéva Ñandejáragui. Sirac 10:21,24-pe

Omboja'o rupi tetãnguéra yvy tuichakue javeve omoĩ peteĩ mburuvicha opa tetã sãmbyhy. ha katu Israel ha'e Ñandejára párte: Sirac 17:17

Umi okyhyjéva Ñandejáragui ojuhúta huísio, ha omyendýta tekojoja tesapeicha. Sirac 32:16 -pe

Ha'e ome'ẽ chupe hembiapoukapy, ha mburuvicha umi huísio rembiapoukapykuérape, ombo'e haguã Jacóbpe umi testimonio, ha oikuaauka haguã Israel-pe hembiapoukapy rupive. Sirac 45:17 -pe

David oiporiahuvereko haguére oguereko pe tróno peteĩ rréino opave'ỹvape. 1 Macabeos 2:57 -pe

Upémarõ tavayguakuéra opurahéi Simón rembiapokue, ha mba'e ñemomba'e ha'e oimo'ãva oguerutaha hetãme, ojapo chugui sãmbyhyhára ha sacerdote ruvicha, ojapo haguére opa ko'ã mba'e, ha pe tekojoja ha jerovia ha'e oñongatúvare hetãme, ha upéva rehe oheka opa mba'e omopu'ã haguã itavayguakuérape. 1 Macabeos 14:35 -pe